

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Eleny Berthotyovej PhD. v právnej veci navrhovateľa: **M. S.**, nar. X., štátny príslušník Irackej republiky (ďalej len Irak), naposledy v zahraničí bytom D., t. č. Pobytový tábor Ministerstva vnútra Slovenskej republiky O., na základe dlhodobej priepustky S., zastúpený Mgr. J., právnu poradkyňou Spoločnosti ľudí dobrej vôle, so sídlom Mäsiarska 13, Košice, proti odporcovi: **Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – Migračný úrad**, so sídlom Pivonková č. 6, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu ČAS: MU-641-19/PO-Ž-2009 zo dňa 21.12.2009, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/21/2010-49 zo dňa 10. novembra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 9Saz/21/2010-49 zo dňa 10. novembra 2010 **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozhodnutia potvrdil rozhodnutie ČAS: MU-641-19/PO-Ž-2009 zo dňa 21.12.2009, ktorým odporca podľa § 13 ods. 1 a § 20 ods. 1 zákona č. 480/2002 Z.z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v platnom znení (ďalej len zákon o azyle) neudelil navrhovateľovi azyl na území Slovenskej republiky a podľa § 13c ods. 1 a § 20 ods. 4 zákona o azyle mu neposkytol doplnkovú ochranu. O trovách rozhodol krajský súd tak, že navrhovateľovi právo na ich náhradu nepriznal.

Krajský súd preskúmal napadnuté rozhodnutie odporcu v rozsahu podaného opravného prostriedku a k námietke nedostatočne zisteného stavu veci uviedol, že táto námietka nie je dôvodná. Odporca vychádzal z obsahu pohovorov, ktoré boli vykonané s navrhovateľom aj v predchádzajúcich azylových konaniach. Takýto jeho postup je v súlade so zásadou vedenia azylového konania, podľa ktorej nie je úlohou odporcu za žiadateľa o azyl vyhľadávať a posudzovať aj iné dôvody jeho žiadosti o azyl okrem tých, ktoré žiadateľ o azyl prezentoval. Odporca založil do spisu správy o krajine z rôznych zdrojov, ktoré mapujú súčasnú bezpečnostnú situáciu v Iraku, ako aj situáciu v čase odchodu navrhovateľa z krajiny jeho pôvodu. Rovnako boli do spisu založené aj správy, týkajúce sa postavenia jezidov. Tieto správy sú podľa názoru krajského súdu dostatočnými, dávajúcimi spoľahlivý prehľad o bezpečnostných rizikách v Iraku, ako aj o situácii, ktorá bola aktuálna v čase, keď navrhovateľ Irak opustil.

Ani námietku, že odporca sa v rozhodnutí nezaoberal otázkou poskytnutia azylu z humanitárnych dôvodov, nepovažoval krajský súd za dôvodnú. Na udelenie azylu z humanitárnych dôvodov nie je právny nárok a teda jeho udelenie závisí výlučne od správnej úvahy odporcu. Navyše ani zákon o azyle, ani žiaden iný právny predpis neustanovuje, ako je potrebné pojem humanitárne dôvody vysvetľovať. Krajský súd ďalej poukázal na to, že navrhovateľ ani o udelenie azylu z humanitárnych dôvodov nepožiadala.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci všeobecne, krajský súd uviedol, že v azylovom konaní je na žiadateľovi o azyl, aby dôvody svojej žiadosti o azyl preukázal. Pokiaľ nedôjde k predloženiu náležitých dôkazov, musí odporca ako správny orgán, rozhodujúci o podanej žiadosti, postupovať v zmysle ustanovenia § 19a zákona o azyle. Okrem iného sa posudzuje dôveryhodnosť žiadateľa o azyl, pričom krajský súd dospel k záveru, že osobu navrhovateľa nie je

možné považovať za osobu dôveryhodnú z pohľadu azylového konania. V priebehu prvého azylového konania navrhovateľ opakovane tvrdil, že jeho rodičia žijú a sú v poriadku. V druhom a treťom azylovom konaní už tvrdil, že jeho otec bol v roku 1996 zabitý pešmergami. V prvom azylovom konaní uviedol, že jeho otca v roku 2000 niekto zo strany Kurdskej demokratickej strany (ďalej len KDP) upozornil, že pešmergovia chcú zadržať navrhovateľa. Takisto v prvom azylovom konaní uviedol iné meno otca, ako bolo uvedené v jeho preukaze totožnosti a v tomto preukaze je ako náboženstvo navrhovateľa uvedené náboženstvo islamské.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k neudeleniu azylu s poukazom na navrhovateľom proklamované jezidské vierovyznanie krajský súd uviedol, že navrhovateľ nikdy neuviedol konkrétny dôvod jeho perzekúcie z titulu jeho vierovyznania. Vždy uvádzal iba všeobecne, ako sa moslimovia chovali k jezidom ako celku. Nejde teda o perzekúciu v zmysle jej charakteristiky obsiahnutej v ustanovení § 2 písm. d) zákona o azyle. Ak teda odporca navrhovateľovi azyl z dôvodu prenasledovania z náboženského dôvodu neudelil, jeho vyhodnotenie zisteného stavu veci v tomto smere je správne a v súlade so zákonom.

K námietke nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k neudeleniu azylu s poukazom na navrhovateľom proklamované prenasledovanie zo strany KDP za pomoc navrhovateľa príslušníkom strany Kurdskej robotníckej strany v Turecku (ďalej len PKK) krajský súd uviedol, že podľa jeho názoru je aj z tohto pohľadu výrok o neudelení azylu v súlade so zákonom, pretože navrhovateľ nikdy, žiadnym konkrétnym dôkazom nepreukázal prezentované prenasledovanie z politických dôvodov. Na mieste je tu vyhodnotenie osoby navrhovateľa ako osoby nedôveryhodnej, nie je možné ním predstretý príbeh akceptovať a teda na jeho základe medzinárodnú ochranu poskytnúť. Krajský súd poukázal aj na tú skutočnosť, že strana PKK bola aj v období o ktorom navrhovateľ hovoril teroristickou organizáciou a ak by ju navrhovateľ podporoval, musel si byť vedomý prípadných následkov. Preto by tieto následky nebolo možné považovať za perzekúciu v zmysle zákona o azyle.

K neposkytnutiu doplnkovej ochrany krajský súd uviedol, že sám navrhovateľ uviedol, že nebol v Iraku trestne stíhaný a nebol mu uložený trest smrti, nehrozí mu teda jeho výkon ani uloženie aj s poukazom na 10-ročný časový odstup od času jeho odchodu z Iraku. Zo založených správ vyplynulo, že irackí navrátilci, vrátane neúspešných žiadateľov o azyl,

sa pri návratoch nestretávajú so zlým zaobchádzaním. Situácia v Iraku sa neustále zlepšuje a nie je možné ju hodnotiť ako vnútroštátny či medzinárodný ozbrojený konflikt.

Krajský súd napokon uviedol, že rozhodnutie odporcu je potrebné potvrdiť ako správne a zákonné aj z toho dôvodu, že osoba navrhovateľa je z hľadiska zákona o azyle osobou všeobecne nedôveryhodnou.

Proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ prostredníctvom svojej zástupkyne včas odvolanie. Uviedol, že má za to, že krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a na základe zistených skutočností vec nesprávne právne posúdil.

Nesúhlasí s tvrdením krajského súdu, že neuviedol žiadne konkrétne prenasledovanie jeho osoby kvôli jezidskému vierovyznaniu. Zlé postavenie jezidov navyše potvrdzujú aj správy, ktoré sa nachádzajú v spise.

Na konštatovanie odporcu „je možné, že v minulosti mohol mať ako prívrženec PKK problémy, ale od jeho odchodu z Iraku sa situácia výrazne zmenila“ reagoval navrhovateľ tak, že pre odporcu pri posudzovaní žiadosti je rozhodujúci stav, ktorý tu bol v čase jeho odchodu z krajiny pôvodu a za tým účelom je povinný si zadovážiť správy o krajine pôvodu obsahovo a časovo mapujúce toto obdobie. O tom, že medzi stranami PKK a KDP dochádzalo v tom období ku konfliktom svedčia aj správy, ktoré sú súčasťou spisu.

Navrhovateľ v odvolaní ďalej namietal, že krajský súd sa nezaoberal námietkami, ktoré boli podrobne rozpísané v opravnom prostriedku a taktiež išiel nad rámec rozhodnutia odporcu ako aj opravného prostriedku a nesprávne kvalifikoval jeho žiadosť, keď vyhodnotil osobu navrhovateľa ako nedôveryhodnú, pričom odporca nemal o jeho dôveryhodnosti pochybnosti. Poukázal na to, že nezrovnalosti týkajúce sa jeho otca už objasnil a všetky rozpory vznikli kvôli tlmočeniu.

Navrhovateľ nesúhlasí ani s tvrdením krajského súdu, že nespĺňa podmienky na poskytnutie doplnkovej ochrany. Odporca tu má skúmať situáciu, ktorej bude navrhovateľ čeliť v prípade návratu do Iraku a nie situáciu, ktorej čelil pre jeho odchodom. Podľa názoru navrhovateľa krajský

súd nevenoval dostatočnú pozornosť aktuálnej situácii v Iraku a aj keď dochádza ku zlepšeniu, situácia i naďalej zostáva napätá. A aj keď situácia v troch severných guberniách je relatívne stabilná, krajský súd nevzal do úvahy, že navrhovateľ ako jezida v zmysle usmernenia UNHCR patrí medzi skupiny v ohrození. V prípade jeho návratu domov by bol jeho život v ohrození a hrozí mu neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie.

Na základe uvedených skutočností navrhovateľ žiadal, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zmenil tak, že rozhodnutie odporcu zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie.

Odporca sa k odvolaniu navrhovateľ vyjadril tak, že navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny. Uviedol, že navrhovateľ v podanom opravnom prostriedku len opakuje dôvody už ním uvádzané a neuvádza žiadne skutočnosti, ktoré by mohli mať vplyv na zmenu posudzovaného rozhodnutia. Všetky skutočnosti uvádzané navrhovateľom boli podľa odporcu komplexne a objektívne vyhodnotené, pričom v jeho prípade neboli preukázané dôvody na udelenie azylu. Odporca vyjadril presvedčenie, že v prípade navrhovateľa nebola preukázaná opodstatnenosť obáv z prenasledovania z rasových, národnostných, náboženských dôvodov, dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zo zákona o azyle. Rovnako nebolo preukázané, že by mal byť v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený vážnemu bezpráviu tak, ako to ustanovuje zákon o azyle.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 OSP s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 8. marca 2011 (§ 156 ods. 1 a ods. 3 OSP).

Konanie o udelenie azylu na území Slovenskej republiky je upravené v zákone o azyle. Udelenie azylu na území Slovenskej republiky je spojené so splnením podmienok taxatívne

uvedených v ustanovení § 8 zákona o azyle, t. j. v prípade žiadateľa o azyl musia byť preukázané opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine, prenasledovania za uplatňovanie politických práv a slobôd a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu.

V citovanom ustanovení ide o zákonné vyjadrenie ústavnej garancie poskytovania azylu cudzincom prenasledovaným za uplatňovanie politických práv a slobôd (čl. 53 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky).

Podľa § 8 zákona o azyle ministerstvo udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak, žiadateľovi, ktorý

- a) má v krajine pôvodu opodstatnené obavy z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine a vzhľadom na tieto obavy sa nemôže alebo nechce vrátiť do tohto štátu, alebo
- b) je v krajine pôvodu prenasledovaný za uplatňovanie politických práv a slobôd.

Podľa § 9 zákona o azyle ministerstvo môže udeliť azyl z humanitných dôvodov, aj keď sa v konaní nezistia dôvody podľa § 8.

Podľa § 10 zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny udelí azyl, ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi azylanta, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď azylant odišiel z krajiny pôvodu a azylant so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom azylanta alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného azylanta mladšieho ako 18 rokov, ak s tým azylant vopred písomne súhlasí. (ods. 1)

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo udelí azyl osobám uvedeným v odseku 1, len ak ide o zlúčenie rodiny s azylantom, ktorému bol azyl udelený podľa § 8 (ods. 3).

Ministerstvo udelí azyl aj dieťaťu narodenému azylantke na území Slovenskej republiky, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 4).

Podľa § 13 ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neudelí azyl žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 8 alebo § 10.

Podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 13b zákona o azyle ministerstvo na účel zlúčenia rodiny poskytne doplnkovú ochranu ak tento zákon neustanovuje inak,

- a) manželovi cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, ak manželstvo trvá a trvalo aj v čase, keď cudzinec odišiel z krajiny pôvodu a tento cudzinec so zlúčením vopred písomne súhlasí,
- b) slobodným deťom cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, alebo osoby podľa písmena a) do 18 rokov ich veku alebo
- c) rodičom slobodného cudzinca, ktorému sa poskytla doplnková ochrana podľa § 13a, mladšieho ako 18 rokov. (ods. 1)

Žiadatelia uvedení v odseku 1 sa počas konania o udelenie azylu musia zdržiavať na území Slovenskej republiky (ods. 2).

Ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu aj dieťaťu narodenému na území Slovenskej republiky cudzinke, ktorej sa poskytla doplnková ochrana, ak je splnená povinnosť podľa § 4 ods. 5 (ods. 3).

Podľa § 13c ods. 1 zákona o azyle ministerstvo neposkytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ak nespĺňa podmienky uvedené v § 13a alebo § 13b.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o azyle ak ministerstvo rozhodne o neudelení azylu alebo o odňatí azylu, okrem odňatia azylu podľa § 15 ods. 2 písm. i), rozhodne tiež, či cudzincovi poskytne doplnkovú ochranu.

V predmetnej veci je potrebné predostrieť, že predmetom odvolacieho konania bol rozsudok krajského súdu, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie odporcu o neudelení azylu navrhovateľovi na území SR a o neposkytnutí doplnkovej ochrany, preto primárne v medziach odvolania Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, najmä z toho pohľadu, či sa krajský súd vysporiadal so všetkými námietkami navrhovateľa v opravnom prostriedku a z takto vymedzeného rozsahu či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Z administratívneho spisu je zjavné, že odporca vykonal v konaní náležité dokazovanie procesne legálnymi dôkazmi, a to výsluchom navrhovateľa a obsahom správ o krajine pôvodu (Usmernenie UNHCR pre posudzovanie oprávnenosti potrieb medzinárodnej ochrany žiadateľov o azyl z Iraku vydaná UNHCR v apríli 2009, Výňatok z vyjadrenia hovorca UNHCR Andreja Mahecica na tlačovej konferencii v Ženeve zo dňa 23.10.2009, Správa z rokovania pracovnej skupiny Európskej komisie o Iraku konanej v Bruseli 6.11.2009, Správa z rokovania pracovnej skupiny Európskej komisie o Iraku konanej v Bruseli 12.11.2008, materiál Irak – informácie o krajine pôvodu z 5.6.2009 vedený pod č. p.: MÚ-88-12/ODZS-2009, z 28.4.2009 vedený pod č. p.: MÚ-88-2/ODZS-2009, z 7.4.2009, vedený pod č. p.: MÚ-88-1/ODZS-2009 a zo 12.2.2008 vedený pod č. p.: MÚ-33-3/ODZS-2008), z ktorých vyhodnotil a stručne popísal

súčasnú politicko-spoločenskú situáciu v krajine pôvodu so zameraním na dôvody, pre ktoré navrhovateľ žiadal o udelenie azylu.

Z administratívnych spisov vyplynulo, že navrhovateľ už 26.4.2001 vyhlásil, že žiada o priznanie postavenia utečenca na území Slovenskej republiky z dôvodu, že je náboženského vyznania Jezidi a pomáhal PKK, preto ho prenasledovala KDP a pri návrate do Iraku by ho jej príslušníci usmrtili. Keďže sa nevrátil z priepustky do pobytového tábora G., toto konanie pod č. p.: MU-940/PO-Ž/2001 bolo podľa zákona č. 283/1995 Z.z. o utečencoch zastavené.

Druhýkrát požiadal o udelenie azylu na území Slovenskej republiky 22.2.2006 z politických a náboženských dôvodov, z dôvodu obavy o svoj život, nakoľko bol prenasledovaný režimom, ktorý vládol v jeho krajine, nakoľko pracoval pre politickú stranu PKK. Neskôr v konaní uviedol, že jeho otec bol zabitý pešmergami za spoluprácu s PKK. Rozhodnutím č. p.: MU-249-12/PO-Ž/2006 zo dňa 23.5.2006 mu odporca neudelil azyl, pričom sa na neho vzťahoval zákaz vyhostenia alebo vrátenia do Iraku. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 10Saz/56/2006-72 zo dňa 12.12.2007 predmetné rozhodnutie odporcu potvrdil. Najvyšší súd Slovenskej republiky svojím rozsudkom 1Sža 6/2008 zo dňa 27.5.2008 rozsudok krajského súd zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Na to Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 10Saz 56/2006-109 zo dňa 10.12.2008 zrušil rozhodnutie odporcu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Odporca svojim rozhodnutím ČAS: MU/249/PO-Ž/2006 zo dňa 13.7.2009 konanie o udelenie azylu zastavil vzhľadom na to, že navrhovateľ svojvoľne bez udania dôvodu a bez upovedomenia personálu opustil Pobytový tábor Rohovce a bez priepustky sa viac ako 7 dní zdržiaval mimo zariadenia. Voči tomuto rozhodnutiu podal navrhovateľ rozklad, ktorý bol Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky rozhodnutím č. SLV-430/OLVS-2009 zo dňa 28.9.2009 zamietnutý a rozhodnutie odporcu potvrdené.

Tretíkrát požiadal o azyl 12.10.2009 z dôvodu obavy o svoj život a zdravie pretože v Iraku bol prenasledovaný pre svoje vierovyznanie jezidi, ktoré je v Iraku prenasledované a taktiež bol podporovateľ PKK, ktorá je v Iraku zakázaná. Domov sa nemôže vrátiť z dôvodu obavy o svoj život, nakoľko miesto kde žil ovládajú pešmergovia (ozbrojené zložky KDP), ktorí zabili jeho otca.

Z administratívnych spisov vyplýva, že aj v predošlom azylovom konaní udával rovnaké dôvody na udelenie azylu. V prvom konaní však uviedol, že jeho otec žije spolu s matkou v Iraku. V ďalších konaniach už tvrdil, že otec bol v roku 1996 zabitý pešmergami.

Z administratívnych spisov ďalej vyplýva, že navrhovateľ odišiel z Iraku v decembri 2000 do Turecka a odtiaľ sa dostal kamiónom, ktorý prevážal textil, na Slovensko. Tu požiadal o priznanie postavenia utečenca ako je uvedené vyššie. Vo vstupnom pohovore vykonanom v prebiehajúcom konaní sa odvolával na svoje výpovede z predchádzajúceho azylového konania. Ako dôvody svojej žiadosti o udelenie azylu uviedol spoluprácu s príslušníkmi politickej strany PKK, kvôli čomu mal problémy so stranou KDP a s pešmergami, ktorí mali v roku 1996 zabiť jeho otca kvôli spolupráci s PKK. Aj on bol nimi napadnutý v decembri 2000 a preto sa rozhodol Irak opustiť. Tí istí pešmergovia ktorí ovládali oblasť vtedy, ju ovládajú aj teraz a ak by sa vrátil, chytili by ho. Ako ďalší dôvod uviedol, že je jezidského vierovyznania a po nástupe pešmergov boli ako jezidi obmedzovaní, nemohol odchádzať z dediny, ísť do mesta, ľudia z KDP unášali ich dievčatá. Príslušníci PKK sa k nim správali ako k rovnocenným a preto im pomáhali.

Odporca zdôvodnil rozhodnutie o neudelení azylu navrhovateľovi na území Slovenskej republiky tým, že z výpovede menovaného a všetkých dostupných informácií je zrejmé, že menovaný nesplnil zákonom stanovené podmienky a zakladá svoju žiadosť na dôvodoch nedostatočných pre udelenie azylu na území SR. V súlade s uvedeným stanoviskom, za prenasledovanie je považované závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktorý postihuje jednotlivca podobným spôsobom, ktoré spočíva najmä v použití fyzického alebo psychického násillia vrátane sexuálneho násillia; zákonných, správnych, policajných alebo súdnych opatreniach, ktoré sú diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom; odmietnutí súdnej ochrany, ktoré vedie k neprimeranému alebo diskriminačnému potrestaniu, neprimeranom alebo diskriminačnom trestnom stíhaní alebo treste, trestnom stíhaní alebo treste za odmietnutie výkonu vojenskej služby v čase konfliktu, ak by výkon vojenskej služby zahŕňal trestné činy alebo činy uvedené v § 13 ods. 2 a konaní namierenom proti osobám určitého pohlavia alebo proti deťom. Dôvody prenasledovania musia vychádzať zo skutočností uvedených v čl. 1 A Ženevskej konvencie, teda k príslušnosti k rase, náboženstvu, národnosti, inej sociálnej skupine alebo politickým názorom. Podľa článku 1 odseku 2 Ženevskej konvencie iba individuálne prenasledovanie z týchto dôvodov,

presne špecifikovaných v konvenciách, alebo opodstatnená obava z takéhoto prenasledovania, môže viesť k priznaniu štatútu utečenca. Odporca je toho názoru, že z vyhodnotenia uvedenej žiadosti o udelenie azylu je zrejmé, že žiadateľ ničím nepreukázal, že by mal v krajine pôvodu dôvodnú obavu z takéhoto prenasledovania. Ohrozenie slobody alebo života z vyššie uvedených dôvodov predstavuje perzekúciu - činnosť diskriminačného alebo veľmi urážlivého charakteru, vykonávanú prostredníctvom úradov krajiny alebo realizovanú skupinami obyvateľstva, ak je úradmi tolerovaná alebo ak úrady nie sú schopné a ochotné zaistiť potrebnú ochranu perzekvovaným. Pôvodcom prenasledovania teda môže byť štát, politické strany, hnutia alebo organizácie, ktoré ovládajú štát alebo podstatnú časť jeho územia a rovnako aj neštátni pôvodcovia, ak možno preukázať, že štát alebo vládnuce politické subjekty nie sú schopné alebo ochotné poskytnúť ochranu pred prenasledovaním. Na základe výpovede menovaného a všetkých dostupných informácií je podľa odporcu zrejmé, že menovaný nesplnil zákonom ustanovené podmienky pre udelenie azylu na území SR. V jeho prípade nebola preukázaná opodstatnenosť jeho obáv z prenasledovania z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodov zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine tak, ako to vyplýva zo Ženevského dohovoru z roku 1951 o právnom postavení utečencov a zákona o azyle. Menovaný ako dôvod svojej žiadosti uviedol, že sa obáva pešmergov, s ktorými sa v minulosti ako prívrženec PKK dostal do problémov. Pešmerga sú oficiálnymi ozbrojenými silami kurdskej autonómnej oblasti na severe Iraku, ktoré zároveň udržiavajú bezpečnosť v regióne. Nejde teda o organizáciu, ktorej cieľom by bolo diskriminovať civilné obyvateľstvo. Je možné, že v minulosti mohol mať ako prívrženec PKK problémy, ale od jeho odchodu z Iraku sa situácia výrazne zmenila. PKK je Európskou úniou aj Spojenými štátmi americkými považovaná za teroristickú organizáciu. Dochádza preto k potláčaniu tejto strany a jej členov. Ide však o jej aktívnych prívržencov. Odporca v tejto súvislosti poukázal na to, že navrhovateľ od roku 2000 nevykonáva pre túto stranu žiadnu činnosť a akcie sú namierené iba proti aktívnym členom PKK. Ak by aj v súčasnosti chcel podporovať PKK, tak si musí byť vedomý, že ide o teroristickú organizáciu, ktorej podpora by mu mohla priniesť problémy so štátnymi orgánmi Iraku a Kurdskej autonómnej oblasti. Pokiaľ sa jedná o udalosti, ktoré sa udiali pred jeho odchodom z krajiny, odporca uviedol, že ani vtedy nemali jeho problémy taký charakter a intenzitu, že by boli dôvodom na udelenie azylu na území SR. Po smrti otca ešte 4 roky žil v oblasti a aj naďalej podporoval PKK. Odísť sa rozhodol až po fyzických potýčkach s príslušníkmi KDP. V prípade týchto potýčok išlo o boj dvoch politických zoskupení, ktoré mali záujem o získanie reálnej politickej moci v krajine. Navyše svoju situáciu sa nesnažil

v rámci Iraku nijakým spôsobom riešiť. K sporom medzi pešmergami, členmi KDP a na druhej strane stranou PKK prichádza aj v súčasnosti. Ide teda o legitímne vytlačenie teroristickej organizácie zo života v oblasti. Pokiaľ sa jedná o náboženské dôvody, ktoré vo výpovedi uviedol, tak samotnou výpoveďou bolo preukázané, že menovaný v Iraku žiadnym konkrétnym problémom kvôli jezidskému vierovyznaniu nečelil. Navyše aj vo verejne dostupných zdrojoch sa uvádza, že v provinciách Dohuk, Sulejmánia a Erbil bolo omnoho menej sektárskeho násillia ako v iných častiach Iraku. Vo verejných orgánoch Kurdskej autonómnej oblasti majú zastúpenie aj rôzne menšiny, vrátane jezidov. Ich zastúpenie je síce nízke, ale v tomto zmysle treba dodať, že jezidi fungujú ako uzavretá komunita a preto sa u nich prejavuje chýbajúce vzdelanie a skúsenosti. Zo strany oficiálnych orgánov teda nie sú jezidi nijakým spôsobom prenasledovaní. Problémy nastávajú iba v súvislosti s islamistickými skupinami, ktoré napadávajú rôzne menšiny, vrátane jezidov. Treba však dodať, že v provincii Dohuk nemajú tieto zoskupenia vplyv a od augusta 2007 nebol zaznamenaný žiadny výraznejší útok voči príslušníkom jezidskej komunity. V roku 2007 prišlo k viacerým silným útokom voči jezidom, pričom najsilnejším bol útok v Sinjarskej oblasti, pri ktorom zahynulo 400 osôb. Útoky sa však opakovali najmä v provincii Nineveh, konkrétne najčastejšie v Sinjarskej oblasti, teda nie priamo v oblasti, z ktorej pochádza menovaný. Na základe uvedeného odporca skonštatoval, že dôvody jeho žiadosti tak, ako ich uviedol a zdôvodnil v priebehu konania o azyle, možno považovať z hľadiska udelenia azylu na území SR za irelevantné a neopodstatnené. V prípade navrhovateľa, problémy, ktorým čelil, nedosahujú intenzitu prenasledovania, tak ako je definované v § 2 písm. d/ zákona o azyle. Ten definuje prenasledovanie ako závažné alebo opakované konanie spôsobujúce vážne porušovanie základných ľudských práv alebo súbeh rôznych opatrení, ktoré postihuje jednotlivca podobným spôsobom. V prípade jeho osobných sporov s príslušníkmi KDP nešlo podľa odporcu o vážne ani opakované porušenie jeho práv, ale iba o jednorazové fyzické napadnutie, ktoré vyplynulo z politických sporov, a na ktoré menovaný hneď zareagoval odchodom z Iraku. Z podstaty azylového práva plynie, že azyl je špecifický právny inštitút, na základe ktorého sa poskytne adekvátna ochrana len tej fyzickej osobe, ktorá spĺňa zákonom vymedzené podmienky. Musí byť preukázané, že pôvod obáv je reálne prebiehajúcou perzekúciou osôb, ktoré majú určité presvedčenie, a to zo strany štátu a jeho orgánov, prípadne, že štátne orgány nedokážu takejto perzekúcii zabrániť. V prípade menovaného neboli preukázané opodstatnené obavy z takéhoto prenasledovania. Na základe výpovede menovaného a všetkých dostupných informácií je teda podľa odporcu zrejmé, že nesplnil zákonom ustanovené podmienky pre udelenie azylu na území Slovenskej republiky.

Vzhľadom k tomu, že neboli naplnené dôvody pre udelenie azylu, odporca skúmal, či navrhovateľ spĺňa podmienky pre poskytnutie doplnkovej ochrany v zmysle zákona o azyle.

K otázke poskytnutia doplnkovej ochrany odporca uviedol, že podľa § 13a zákona o azyle ministerstvo poskytne doplnkovú ochranu žiadateľovi, ktorému neudelilo azyl, ak sú vážne dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 2, písm. f/ sa za vážne bezprávie považuje uloženie trestu smrti alebo jeho výkon, mučenie alebo neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest, alebo vážne a individuálne ohrozenie života alebo nedotknuteľnosti osoby z dôvodu svojvoľného násilia počas medzinárodného alebo vnútroštátneho ozbrojeného konfliktu. Odporca uviedol, že ako vyplýva z výpovede navrhovateľa, nikdy nebolo proti nemu vedené trestné konanie, nebol väznený ani zatknutý a nemal žiadne problémy so štátnymi orgánmi, nebol vystavený mučeniu, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Rovnako v provincii Dohuk, odkiaľ navrhovateľ pochádza, v súčasnosti neprebíha vojnový konflikt. Nečelil žiadnej perzekúcii a dôvodom na odchod z Iraku boli iba, žiadnymi faktami podložené, obavy o svoju bezpečnosť kvôli tomu, že v minulosti pôsobil v kurdských milíciách a rozhodol sa odíť. V troch severných Guberniách (Erbil, Sulejmánia a Dohuk) nie je situácia charakterizovaná ako situácia všeobecného násilia. Pozorne ju sleduje aj UNHCR. U žiadateľov pochádzajúcich z týchto provincií UNHCR nedoporučuje postupovať tým spôsobom, že bude ochrana udelená každému žiadateľovi, ale doporučuje individuálny prístup ku každej žiadosti. Vychádza to z faktu, že v tejto časti Iraku je situácia stabilizovaná a bezpečná. Existujú však zraniteľné skupiny pochádzajúce z tohto regiónu, ktoré ochranu potrebujú. Menovaný však do tejto skupiny nepatrí. V provincii Dohuk mal síce podľa svojich vyjadrení, do roku 2000, určité problémy. Odvtedy sa však situácia výrazne zmenila a s problémami sa v súčasnosti stretávajú už iba aktívni členovia PKK, a to z dôvodu, že ide o teroristickú organizáciu a kurdská vláda sa ju snaží potláčať. V prípade návratu by teda žiadateľ nemal žiadne konkrétne problémy. Zázemie v oblasti už má iba v osobe svojej matky, ktorá jediná z jeho blízkej rodiny žije v oblasti. Odporca však poukázal na to, že navrhovateľ pochádza z jezidskej komunity, ktorá udržiava stále spolupatričnosť a pomáha svojim členom. Z toho vyplýva, že u navrhovateľa na základe uvedeného odporca dospel k záveru, že navrhovateľovi nie je potrebné udeliť žiadnu formu ochrany. Odporca uviedol, že z výpovede navrhovateľa vyplynulo, že menovaný žil v provincii Dohuk, kde síce údajne čelil

do roku 2000 určitým problémom, ale odvtedy sa tam situácia výrazne zmenila. Oblasť má autonómnu vládu a nie sú známe prípady, že by táto nejakým spôsobom prenasledovala obyčajných občanov, rovnako nie sú také správy ani o pešmergoch. Podľa všetkých relevantných informácií sa situácia v troch irackých severných guberniách dá považovať za bezpečnú a stabilizovanú. Irackí občania sa môžu slobodne vrátiť do Iraku prostredníctvom tzv. "Programu dobrovoľne asistovaných návratov a reintegrácie". K navracaniu Iračanov do Kurdskej autonómnej oblasti pristupuje viacero krajín EÚ. Ako príklad uviedol odporca Dánsko, ktoré pristupuje aj k núteným návratom. S návratmi im pomáhajú aj medzinárodné organizácie, ktoré doporučujú najmä návrat Iračanov pochádzajúcich z troch severných provincií a nepatriacich k zraniteľným vrstvám obyvateľstva. V prípade menovaného teda nebola zistená žiadna podložená obava z vážneho bezprávia a ani bezpečnostná situácia v provincii Dohuk nezakladá dôvod na udelenie doplnkovej ochrany. Podľa doporučení Úradu vysokého komisára OSN pre utečencov (ďalej len UNHCR), ak sa zistí, že Iračania z troch severných gubernií nepotrebujú medzinárodnú ochranu, je potrebné vziať do úvahy nasledujúce hľadiská: Destabilizačný efekt, ktorý by vyplynul z veľkého počtu vracajúcich sa jednotlivcov vzhľadom na už aj tak nestabilnú situáciu v troch severných guberniách, ako aj postrádanie dostatočnej absorpčnej kapacity v tejto oblasti. Balíky pomoci navrátencom a prijímacie komunity by mohli prispieť k zmierneniu tejto záťaže; Návrat na miesto pôvodu ku komunite a rodine jednotlivca by mu zabezpečil primeranú možnosť trvalého znovuzačlenenia v Iraku. Nikto nesmie byť vrátený do situácie vnútorného presídlenia; Návraty sa musia uskutočňovať postupne a systematicky a v úzkej koordinácii s orgánmi kurdskej regionálnej vlády, aby sa zabezpečil zákonný vstup, s prihliadnutím na obmedzené absorpčné kapacity v troch severných guberniách. Odporca uviedol, že pokiaľ sa jedná o destabilizačný efekt, tak v prípade menovaného sa ho nie je treba obávať. Menovaný má v Dohuku mamu a má sa kde vrátiť, nebude teda odkázaný na zháňanie ubytovania a humanitárnu pomoc. Počítať môže aj s pomocou jezidskej komunity, v ktorej panuje vysoký stupeň uzavretosti a spolupatričnosti. Rovnako nie je problémom ani jeho návrat na pôvodné miesto pobytu, alebo na miesto, kde by nemal zázemie, lebo sa môže vrátiť k svojej matke, na miesto kde v minulosti žil, čím sa uľahčí jeho znovu začlenenie do spoločnosti. Tretím hľadiskom je úzka spolupráca pri návratoch z orgánmi kurdskej regionálnej vlády. Z praxe vyplýva, že na každý návrat Iračana do Kurdskej autonómnej oblasti je potrebný súhlas kurdských regionálnych úradov. Bez spolupráce teda nie je uskutočňovaný žiadny návrat. K uvedenému odporca poznamenal, že s neudelením azylu a neposkytnutím doplnkovej ochrany na území SR nesúvisí návrat menovaného. V tomto

smere migračný úrad na základe posúdenia informácií o konkrétnom regióne dospel jednoznačne k záveru, že v provincii Dohuk vojnový konflikt neprebíha, situácia je tam bezpečná a žiadateľovi tam vážne bezprávie nehrozí. Ide o najstabilnejší región Iraku a dobrovoľné i nútené návraty z krajín Európskej únie prebiehajú najčastejšie práve do tohto regiónu. Z uvedeného je preto podľa odporcu zrejmé, že žiadateľovi v provincii Dohuk nehrozí žiadne nebezpečenstvo, ktoré by sa dalo kvalifikovať ako vážne bezprávie. V prípade menovaného teda podľa názoru odporcu neboli zistené dôvody domnievať sa, že by bol v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozne vážneho bezprávia tak, ako to vyplýva zo zákona o azyle.

Je teda zrejmé z akých dôkazných prostriedkoch pri svojom rozhodovaní vychádzal, pričom odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporca riadne vyhodnotil dokazovanie, ktoré vyústilo v riadne zistený skutkový stav, z ktorého odporca vychádzal pri svojom rozhodovaní o tom, či u navrhovateľa existujú dôvody pre udelenie azylu podľa § 8 až § 10 zákona o azyle, resp. dôvody pre udelenie doplnkovej ochrany.

V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že povinnosť zistiť skutočný stav veci podľa § 32 zákona č. 71/1967 Zb. (Správny poriadok) má odporca len v rozsahu dôvodov, ktoré žiadateľ v priebehu správneho konania uviedol. Pričom zo žiadneho ustanovenia zákona nemožno vyvodit', že by odporcovi vznikla povinnosť, aby sám domýšľal právne relevantné dôvody pre udelenie azylu žiadateľom neuplatnené a následne k týmto dôvodom vykonal príslušné skutkové zistenia.

Dôvody pre poskytnutie azylu sú zákonom vymedzené pomerne úzko a nepokrývajú celú škálu porušovania ľudských práv a slobôd, ktoré sú tak v medzinárodnom ako aj vo vnútroštátnom kontexte uznávané. Inštitút azylu je aplikovateľný v obmedzenom rozsahu, a to len pre prenasledovanie zo zákonom uznaných dôvodov, kedy je týmto inštitútom chránená len najvlastnejšia existencia ľudskej bytosti a práva a slobody s ňou spojené, pričom udelenie azylu podľa § 8 zákona o azyle je viazané objektívne na prítomnosť prenasledovania ako skutočnosti definovanej v § 2 písm. d/ zákona o azyle alebo na odôvodnené obavy z tejto skutočnosti, a to v oboch prípadoch v dobe podania žiadosti o azyl, teda spravidla v dobe bezprostredne nasledujúcej po odchode z krajiny pôvodu.

Odvolací súd dospel k záveru, že je potrebné považovať za správny záver správneho orgánu i krajského súdu, že u navrhovateľa neboli zistené dôvody pre udelenie azylu ani z ďalších relevantných dôvodov v zmysle zákona o azyle.

Rovnako za správny považoval odvolací súd záver odporcu, že neboli dané predpoklady pre udelenie doplnkovej ochrany na území Slovenskej republiky, lebo jeho dôvody odporca nepovažoval za také, pre ktoré by bol navrhovateľ v prípade návratu do krajiny pôvodu vystavený reálnej hrozbe vážneho bezprávia v zmysle § 2 písm. f) zákona o azyle.

Prvostupňový súd sa podľa názoru odvolacieho súdu vyjadril ku všetkým námietkam obsiahnutým v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu, odvolací súd sa stotožňuje a súhlasí s odôvodnením obsiahnutom v rozsudku prvostupňového súdu a v podrobnostiach na neho odkazuje.

Ako dôvodná sa odvolaciemu súdu javí námietka, že krajský súd nad rámec rozhodnutia odporcu ako aj opravného prostriedku, vyhodnotil osobu navrhovateľa ako nedôveryhodnú, hoci dôvodom neudelenia azylu nebolo vyhodnotenie navrhovateľa ako osoby nedôveryhodnej. Odvolací súd je ale toho názoru, že vznesená námietka, aj keď dôvodná, nebola spôsobilá spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý správne konštatoval zákonnosť rozhodnutia odporcu, ktorý vychádzal z náležite zistených skutkových okolností a správneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie námietky navrhovateľa neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku, ktorým krajský súd rozhodnutie odporcu potvrdil. Podľa názoru odvolacieho súdu rozhodol krajský súd vo veci skutkovo správne a v súlade so zákonom a preto odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 219 OSP potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 OSP v spojení s § 224 ods. 1 OSP a § 246c OSP tak, že navrhovateľovi, ktorý nemal úspech vo veci, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 8. marca 2011

JUDr. Igor Belko, v. r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Ľubica Kavivanovová